

biedt voor differentiatie, zowel op tempo als op interesse, en ook voor interactie en opvolging. Het RHIZO College Zwevegem, waar ik lesgeef, is daarvoor de ideale 'broedplaats'. We zijn al meer dan 10 jaar een pilotschool met laptops voor zowel leerkrachten als leerlingen. Dit biedt mogelijkheden die ik maximaal wil benutten.

NIET RADICAAL DIGITAAL, PAPIER WAAR NODIG

Samen met mijn vakcollega van het vierde jaar maakte ik een ToTaal. Dat is een soort vademecum dat leerlingen zowel in het derde als in het vierde jaar gebruiken. Dit krijgen ze op papier omdat we het belangrijk vinden dat ze overzicht houden, kunnen markeren, er zelf dingen bij kunnen noteren... De cursus zelf verloopt wel digitaal. Ik hou ervan om te starten met een 'teaser' die al iets verradt over het thema om zo een gesprek met de leerlingen te starten. Op een informele manier kan ik dus zowel voorkennis als interesse verkennen. Dit kan een quiz, trailer, stellingenspel... zijn. Ondertussen 'warmen' de leerlingen wat op.

Daarna gaan de leerlingen individueel of in groep, afhankelijk van het thema, aan het werk via leerpaden in Bookwidgets. Volledig op eigen tempo doorlopen ze alle opdrachten. Ze stellen individueel vragen over de problemen die ze zelf ervaren. Tijdens de opdrachten krijgen ze onmiddellijk feedback na het indienen. Zo krijgen ze niet alleen de juiste oplossing, maar worden hun fouten ook gemarkeerd. Deze verbeterde opdracht blijft voor hen altijd zichtbaar, handig dus tijdens het studeren. Ik kan ondertussen van elke leerling volgen waar die al gekomen is, wat goed lukt en wat minder. Ook voor de leerlingen met een (taal)ontwikke-

lingsstoornis is deze manier van werken heel geruststellend. De opdrachten bieden immers heel veel structuur, met tabbladen om te volgen. Ze zijn niet de enigen die een laptop hebben, maar kunnen zo 'ongemerkt' voorleessoftware gebruiken, inzoomen om de letters groter te zien, een klokje laten lopen op hun laptop om de tijdsindeling makkelijk te maken, ...

Tussendoor koppel ik ook klassikaal terug, om te weten te komen wat hun mening is, en dieper in te gaan op onderdelen waarbij ik wat meer moeilijkheden opmerk. Voor de snelle leerlingen voorzie ik extra bonusopdrachten, die nooit op punten staan. Die zijn zowel naar lengte als naar inhoud zeer uiteenlopend. Volledig volgens hun eigen interesse of tijd kunnen ze daarin zelf kiezen wat ze willen doen.

EVALUATIE VAN DE LEERLINGEN EN VAN MEZELF

De evaluatie is eigenlijk een proces dat de leerlingen doorlopen. Na elk thema krijgen ze van mij een 'blokboek op papier'. Dit is een overzicht van wat ze moeten kennen om te kunnen toepassen en tips om dit zo goed mogelijk te studeren. Hun voorbereiding hiervan brengen ze mee naar de formatieve kennistoets.

Terwijl ik kort (maximaal 20 minuten) hun kennis digitaal toets, kijk ik hun blokboek na op volledigheid. Bij het indienen van de toets krijgen ze hun blokboek onmiddellijk terug, tegen de dag erna is hun formatieve test verbeterd. Zij die goed scoren, weten dat ze al een goede basis hebben voor de summatieve evaluatie die de week nadien volgt. Wie slecht scoort, heeft nog een week om zichzelf bij te spijkeren en waar nodig vragen te stellen. De summatieve

evaluatie gebeurt op papier en bestaat dan uit de verschillende vaardigheden, en de toepassing van literatuur en taalbeschouwing in het kader van het geziene thema.

Ik vraag mijn leerlingen ook altijd om mij een 'rapport' te geven over mijn lessen. Ze mogen via een digitaal formulier (maar ook mondeling natuurlijk) hun mening geven over afspraken, structuur, lestempo, lesinhoud, begeleiding, evaluaties... Zo krijg ik ook waardevolle feedback om mee te nemen in de voorbereiding van nieuwe thema's.

EEN TAAL ALS HART VAN COMMUNICA- TIE, ALS HART VAN DE SAMENLEVING

Thema's die goed scoren zijn bijvoorbeeld 'Generatie Swipe' over het gebruik en de invloed van multimedia bij jongeren, 'Een verdwenen kind' over vermiste jongeren, 'Artificiële intelligentie' over de invloed en de mogelijkheden hiervan, 'Kort, maar krachtig' met kortverhalen en kortfilms over mannenliefde, klimaatopwarming en uitsluiting of 'Journalistiek' met aandacht voor fake news. Deze thema's spreken de leerlingen aan. Dat zorgt niet alleen voor meer motivatie, maar ook voor een sfeer waarin meningen vlot uitgewisseld kunnen worden, en waarin we naar elkaar leren luisteren.

Tegelijk probeer ik het vak Nederlands ook altijd te verankeren in de lokale gemeenschap. De leerlingen krijgen bij het begin van het schooljaar een lokale handelaar toegewezen met wie ze gedurende het schooljaar vier keer contact leggen. Ze starten het schooljaar met een zakelijke mail waarin ze zich voorstellen en de handelaar leren kennen. In november worden ze een eerste maal marketeer en creëren ze een

flier die door de handelaar ook gedeeld en gepost wordt. In januari worden ze een kunstige poëet. Een poëzieaffiche waarin stiftgedicht, collage-stijl en de kernwaarden van de handelaar worden gecombineerd is daarvan het eindresultaat. Ze sluiten het schooljaar af met een promofilmje dat via sociale media met en door de handelaar wordt gedeeld. Geen enkele van deze opdrachten staat op punten. Bij elke opdracht krijgen ze niet alleen feedback van mij, maar ook van de handelaar. Dit is voor de leerlingen zeer waardevol. Ze weten dat wat ze doen belangrijk is, een verschil maakt en ook gezien wordt. Het is dus van cruciaal belang dat ze letten op zowel inhoud, spelling als lay-out, maar ook het doelpubliek voor ogen houden. Op die manier worden zonder klassieke evaluatie veel leerplandoelen bereikt en getest.

Door te kiezen voor thema's waaraan alle lesinhoud is opgehangen, probeer ik ook connectie te maken met de leerlingen. De jonge mensen die voor mij zitten, verschillen al sterk van wie ik ben, zelfs al ben ik maar een jaar of 20 ouder. Die beginnende kloof kan ik overbruggen door oprecht interesse te tonen, door zelf dingen te delen en door te luisteren naar wat hen 'triggert'.

MEER DAN HET VAK

Om hier nog verder op in te spelen, biedt de digitale wereld opnieuw mogelijkheden. Ik focus niet enkel op het vak Nederlands, maar ook op hun welbevinden en veerkracht. Tijdens het eerste trimester krijgen de leerlingen elke week een motiverende quote doorgestuurd die ik 'Instagramgewijs' mooi probeer

vorm te geven. Zo wil ik de leerlingen tonen dat ze meer zijn dan opdrachten en punten en dat ze sterk in het leven moeten staan. Ik deel ook elk jaar een Spotify-lijst met hen waarin ik mijn favoriete muziek verzamel. Zelf kunnen ze dan ook liedjes doorsturen waarvan ze vinden dat die echt niet mogen ontbreken in mijn lijst. Wat groeit, is 'feel good' voor iedereen, op elk moment inzetbaar, en veel meer waard dan het vak Nederlands alleen.

Even spieken?

Ben je benieuwd naar het materiaal dat Maaike voor haar lessen heeft ontworpen? Via Fons+ kun je een aantal Book-widgets bekijken. Surf snel naar www.tijdschriftfons.be en ontdek het materiaal!

